

ADANET ve HALENMA PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih: 22. 11. 2015
Sayı: 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konya Kapalı Havzası ile ilgili sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin araştırılıp çözüm için gereken acil tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Sünel
Şirin ÜNAL
İST. MV.

Artem Yezildal
Hacı Beyram Türkoğlu
HATİST MV.

Muhammet Uğur KALELİ

Konya Milletvekili

Sahar Kalday Korakerte
Melih Üstünlü
HATİST MV.

Orhan Korayşan
Hacı MV.

Artem Bulut

Osman Barzaz
Bİ MV

Eker Kocatur
İA MV

Aziz Bobur
İstanbul

Ali Ercoşkun
Bolu MV

Ziya Attunç/düz
Konya MV

Ömer Ünal
Mustela Balıç
Konya MV

Halal Fıyaz
Konya

Hüseyin Füz
Gankı MV

Ömer Ünal
Sadı BİLGİ
İST. MV.

Mehmet Bakırhan
Fıo KAT
İST

Mehmet Erdoğan
Antep. MV

Mücahit DURMUSOĞLU
Osmaniye MV

Tulay Kaynarca

İstanbul MY

Sünel
Şirin ÜNAL
İST. MV.

Hasan KARAL
Zize MV

GEREKÇE

Son yıllarda gerek küresel ısınma, gerekse yağışların azlığı ve yüzey sularının yetersizliği sebebiyle ülke genelinde yeraltısuyu kullanımına olan talep artmıştır. Bu durum Konya Kapalı Havzasında daha belirgin ve sıkıntılı bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Gerek ülkemizin en az yağış alan bölgesi olması ve gerekse ekonomik olarak sulanabilir arazi büyüklüğü bakımından mevcut su kaynakları Konya Havzasının su ihtiyacını karşılayamamaktadır. Konya Kapalı Havzasında yüzey su kaynaklarının yeterli olmayışı başta tarımsal sulama olmak üzere tüm sektörleri yeraltısuyuna yöneltmiştir. Bu durum havzada tespit edilen emniyetli yeraltısuyu rezervinin çok üzerinde bir çekime neden olmuştur. Bunu rakamsal olarak ifade edecek olursak:

Türkiye’de yıllık çekilebilir emniyetli yeraltısuyu rezervi 17.2 milyar m³/yıl’dır. Konya Kapalı havzasında ise bu oran ülke genelinin %17’si ve fiili çekim ise yaklaşık % 30’una tekabül etmektedir.

Geçmiş yıllarda değeri bugünkü kadar anlaşılamayan yeraltısuları esasında çok önemli stratejik bir kaynaktır. Yeraltısularının sulamada kullanılmasından ziyade öncelikle deprem, savaş ve nükleer tehlike gibi olağanüstü hallerde kullanılmak üzere mümkün olduğunca rezerv olarak tutulması gerekmektedir. Bu durum; 2014-2018 kalkınma planında da yer almış ve her yıl yeraltısuyunun sulamalarda kullanım oranının %5 düşürülmesi hedeflenmiştir.

Konya Kapalı Havzasında rezerv-çekim ilişkisinin geldiği durum tüm alt havzalarda yeraltısuları bakımından kırmızı alarm vermektedir. Aşırı çekimler sebebiyle yeraltısuyu seviyeleri hızla düşmektedir. Çekimlerin bu hızla devam etmesi durumunda kısa, orta ve uzun vadede çok olumsuz durumların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Bu durum sürdürülebilir bir yeraltısuyu yönetimi için rezerv-çekim ilişkisinin modern sulama sistemleri ile desteklenerek kontrol altında tutulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle tüm kuyulardan çekilen veya çekilecek yeraltısuyunun ölçülmesi ve buna yönelik “ölçüm sistemlerinin” tespit ve tesis edilmesi gerekliliği ortaya çıkmış ve “167 sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun”da yapılan bir düzenlemeyle ülke genelinde tüm kuyulara ölçüm sistemi kurulma zorunluluğu getirilmiştir. Ancak çeşitli öngörülemeyen nedenlerle uygulamanın kanuni süre içerisinde tamamlanamayacağının anlaşılması üzerine kanunda yapılan yeni bir düzenlemeyle “*Ölçüm sistemi kurulması zorunlu havzalar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün teklifi üzerine Bakanlar kurulunca tespit edilir*” hükmü getirilmiştir. Bunun üzerine ilk aşamada Konya ve Ergene Havzalarında ölçüm sistemi kurulması zorunluluğu getirilmiştir. Tüm ilgili birimlerinin çalışmalarına rağmen bugün itibarı ile Konya kapalı havzasında ölçüm sistemi kurulum oranı %16 düzeyindedir.

Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray İllerini içine alan Konya Kapalı Havzasında belirlenen emniyetli yeraltısuyu rezervinden daha fazla çekim yapılmasından dolayı bölgenin tek su kaynağı olan yeraltısuları tehdit altındadır. Havzayı sosyo-ekonomik yönden etkileyen ve stratejik öneme sahip yeraltısuyu kullanımının araştırılıp çözüm için gereken acil tedbirlerin alınması ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla Meclis araştırma komisyonunun kurulması uygun olacaktır.